

Predikan på annandag jul i Lycksele kyrka kl. 11, 26 december 2011.

Predikotema: Martyrerna – vad är det som är värt att dö för i den kristna tron?

Texter: Jer. 1:17-19; Apg. 6:8-15; Matt. 10:16-22

Tema: Martyrerna

Firningsdag: Annandag jul eller den helige Stefanos dag

Inledning

Vi befinner oss vid en mycket speciell dag och helg i kyrkoåret, en annandag och alldeles särskilt annandag jul. Inte många gånger innehåller kyrkoåret en annandag, det är julen, påsken och pingsten (kyrkoåret är ju inte detsamma som almanacksåret, där man tagit bort annandag pingst).

Och vid dessa tre högtider så påminns vi också om något särdeles viktigt som Gud gjort och som vi får ta emot.

I **juletid** så är det det underbara att Gud blivit människa för att dela våra villkor och rädda oss ifrån synden, döden och ondskan, Guds kärlek gjorde att han avstod ifrån allt som är/var hans (Fil. 2:8).

Vid **påsk** är det påminnelsen att Gud själv besekrat ondskan, tagit bort vår synd och försonat världen med sig själv, han bar våra synder och våra överträdelser (Jes. 53).

Vid **pingst** firar vi att vi, de som tror på Jesus, de som lever med Gud, hans kyrka i hela världen fått del av hans kraft och hjälp, genom den heliga Anden, för att utföra uppdraget att göra alla folk till lärjungar (oavsett nuvarande tro (antingen den är ateistisk eller religiös) sexuell läggning, etnicitet, samhällsklass, intelligens, status etc).

Annadag jul – en bortglömd dag då vi firar martyrerna

En annandag i slutet av en helg är alltså något riktigt storslaget och i sig en predikan om Guds kärlek och nåd mot oss människor, men ändå kan man känna att just annadagens tema: Martyrerna, som i sig är stort och viktigt, inte riktigt stämmer överens med julens lilla barn i krubban eller ens med tomten och julskinkan, dessutom tycker jag att det är ett så viktigt tema att den inte borde få komma som en efterslänrare till en så upphaussad högtid som julen är.

Men nu är den här, och kanske är det bra och kanske finns det en poäng med att annandag jul just uppmärksammar martyrerna?

Vad är martyrer

Vad är det då vi firar? Vem är den helige Stefanos, som ju också dagen heter? Vi ska se lite närmare på de texter som vi läst och de personer vi mött och så ska vi landa i nutiden och hos den viktigaste personen: du och jag, oss

själva.

Vi börjar med martyrer, ordet kommer ifrån grekiskans martys vilket betyder vittne, men rätt så snart så började ordet också eller kanske mer att beteckna de som fick lida och dö för sin tro, på 200-talet så sa Tertullianus att ”martyrerna är kyrkans utsäde”.

Detta har gång efter annan visat sig vara sant, vi kan se det på Stefanos och den tidiga kyrkans liv.

Stefanos var en av de första diakonerna, medhjälpare som det betyder, i kyrkan i Jerusalem. Han och hans meddiakoner skulle sörja för de fattiga och behövande i församlingen, det verkar ha blivit bra och det står i versen innan vår text:

Guds ord vann spridning, och antalet lärjungar i Jerusalem steg kraftigt. Även en stor mängd präster började omfatta tron. (Apg. 6:7).

Sedan läste vi:

Stefanos var fylld av nåd och kraft och gjorde stora under och tecken bland folket (v. 8)

Detta är viktigt, om kyrkans utsäde är martyrerna, så är sättet som martyrerna sås på att kyrkan tar Gud på allvar, både i kallelsen att sprida evangeliet, som det evangelium vi läste (Matteus) slutar:

Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Går därför ut och gör alla folk till lärjungar. (Matt. 28:18-19)

och genom att lita på Guds löften om hjälp och bistånd i uppgiften, till exempel som Jesus säger:

Sannerligen, jag säger er: den som tror på mig, han skall utföra gärningar som jag, och ännu större. (Joh. 14:12).

Martyrernas utsäde är alltså att ta löfterna och uppgiften på allvar och så gå ut och tjäna (som Stefanos gjorde i sitt diakonat) och genom att göra under och tecken (som Stefanos gjorde i sitt diakonat).

Sedan läste vi hur han blev fängslad vilket slutligen ledde till att han blev stenad till döds och eftersom det är första gången som det nedtecknades hur någon dog för sin tro så räknas Stefanos som den förste martyren, alltså i

bemärkelsen att han dog för sin tro.

Sedan hände något som också tycks signifikant för spridningen av Guds ord när förföljelse och martyrium kommer in, vi kan läsa om det när Stefanos dött:

Den dagen började en svår förföljelse mot församlingen i Jerusalem, och alla utom apostlarna skingrades över Judéen och Samarien...de som hade skingrats vandrade omkring och predikade budskapet (Apg. 8:1, 4)

Noterade ni skillnaden? När Stefanos gjorde under och tecken och när förföljelserna inte hade börjat, då var man i Jerusalem, men när Stefanos dödats då spreds man ändå till Judéen och Samarien.

I modern tid kan vi nämna Kina, där alla missionärer kördes ut och förföljelsen av kristna var hård, men när Kina öppnades så var antalet kristna många gånger fler än då utlänningarna var tvungna att lämna.

Vi kan också nämna Etiopien där man under kommunistregimen satte kristna i fängelse, dödade församlingsledare och förstörde kyrkor, men där kyrkan nu säger att det var ett väldigt effektivt sätt för evangeliet att spridas, för det svetsade samman olika trosinriktningar och det mod och det hopp som de kristna visade och de ingripanden som Gud gjorde fick hela byar och kommunistiska tjänstemän att omvända sig.

Martyrernas blod *är* kyrkans utsäde! precis som Tertullianus sa.

Hur blir man då martyr?

Vi började med profeten Jeremia, en person som inte tyckte det var så lätt detta att bära bud om Guds vilja, om Guds varningsord och hans kärleksord.

Han kände sig liten och rädd, han kände att han inte ville tala för Guds räkning eftersom det var så svårt, han blev utsatt för en hel del som att bli slängd i en brunn där han höll på att dö med mera. Han var ingen märkvärdig människa, han var rädd och han var arg på Gud, han tvivlade på Guds löften om hjälp, han fick profetera för ett folk som gjorde allt mindre efter Guds vilja och som till slut såg ut att gå under när de blev bortförda som fångar till Baylon (nutidens Irak)

Nutida martyrer

Vi hör sällan rapporter om några martyrer nu för tiden, kanske kan man eventuellt räkna det senaste årets rapportering om kopternas situation i Egypten. Men vi skulle kunna fylla tidningarnas sidor, nyhetssändningarnas sändningstid och Internets nyhetsförmedlingar med nästintill endast kristna martyrer, människor som får lida och dö för sin kristna tro.

Vi kan tänka på många skäl till att människor blir förföljda, men antagligen

finns det inget vanligare skäl i världen än att man blir förföljd för sin kristna tro. Varken politisk åskådning, hudfärg, sexuell läggning, etnicitet, samhällsklass, intelligens, status eller något annat tycks vara lika vanligt skäl som att vara eller att bli kristen.

Det finns givetvis många svårigheter i att mäta och undersöka skäl till att människor förföljs, sådana undersökningar uppmuntras ju inte alltid eller underlättas av de som utför och de som blir förföljda kan inte alltid bidra till undersökningar heller, men med det sagt så vill jag dela några siffror som publicerades i januari 2011 i International bulletin of missionary research, rapporten som siffrorna kommer ifrån heter: Christianity 2011: Martyrs and the resurgence of religion

Ungefär en miljon människor har blivit dödade för sin kristna tro det senaste decenniet, det blir hundra tusen per år i snitt vilket motsvarar 287 personer per dag eller ungefär en person var femte minut.

Varför är det viktigt? Var 15 sekund dör ett barn i bristen på rent vatten, alltså 20 gånger oftare. En människas död är alltid tragisk, ett misslyckande, något som inte var tänkt från början av Gud. Gud tänkte att vi skulle leva för alltid med honom i en tillvara av glädje, frid, ljus, värme, gemenskap och kärlek, men människan valde att vända Gud ryggen och söka sin egen väg, en väg som ledde till död, synd, ondska och mörker, den värld som vi nu lever i där lite av Guds tanke strålar igenom i det som ger glädje, det som är gott och kärleksfullt, men där det mörka också allt för ofta firar triumfer och framgångar genom död, förstörelse och kärlekslöshet.

Ett barns död, av svält eller annat, eller någons död är sorglig, ändå uppmärksammar kyrkoåret idag på annandag jul inte barnamorden i Betlehem som skedde när Herodes ville döda det nyfödda barnet, inte heller uppmärksammas ditt och mitt och övriga välbesuttnas dödande av våra bröder och systrar när vi köper orättfärdigt producerade varor (det är ju så billigt) eller när vi moffar i oss i överflöd under julhelgen när i genomsnitt 17 280 barn dött eftersom de inte kunnat få rent vatten. Vår samlade konsumtion under jul skulle, om jag förstått det rätt, genom rätt kanaler kunna ge alla i hela världen rent vatten. Kanske nästa års julklapp?

Martyrerna var beredda att dö för evangeliet

Kyrkoåret uppmärksammar som sagt just martyrerna denna dag och vi ska se på vad det är för poäng med det och vad det har med oss att göra, uppenbarligen är ingen av oss martyrer i den betydelsen att vi fått dö för vår tro!?

Varför går man i döden för sin tro? Alla väljer kanske inte att göra det, en del blir utsatta ändå, men miljoner och återmiljoner människor har sedan

Stefanos har kämpat för evangeliet och då också resonerat som Paulus och slutligen, som han fått dö för sin tro:

Ty för mig är livet Kristus och döden en vinning. (Fil. 1:21)

Jag tror att martyrerna funnit något och funnit någon, funnit tryggheten hos Jesus i liv och död, precis som de första lärjungarna som hörde Jesu ord, de vi läste, om att de skulle bli hatade, förföljda, utlämnade till domstolar, ställda inför kungar och ståthållare, piskade, skickade i döden av bröder eller föräldrar, eller som han sa inledningsvis i vår text: ”Jag skickar er som får in bland vargar” (v. 16).

Det är kört, ett får har ingen chans mot vargar, godheten har ingen chans mot ondskan, godheten kommer med kramar och öppen famn, ondskan kommer med stridsvagnar och vapen.

Och ändå gick de ut med evangeliet, de första lärjungarna, diakonerna som Stefanos och alla andra martyrer som följt sedan dess.

Det är kört, ett får har ingen chans mot vargar.

Och ändå, Jesus gjorde det, han övergav sitt eget liv för vår skull, för att vi skulle kunna ha hopp och framtidstro, genom att vi blir befriade från synden, har vunnit över ondskan och döden i hans död och uppståndelse, att vi får ta emot det genom att tro att det gäller oss.

Det är kört, ett får har ingen chans mot vargar.

Och ändå, vi, vi ska göra det, vi ska gå ut med evangeliets budskap, men först när vi tagit emot det eviga livet, syndernas förlåtelse, när vi börjat leva i vårt dop där vi utlovas den helige Anden, Hjälparen, då (inte förr) ska vi också be att få bli sända ut i den värld där många martyrer gått före oss, vi ska gå med samma budskap som de, med blicken fäst på Jesus och på hoppet om att denna värld med dess härskare som kan döda oss inte har något att komma med i jämförelse med livet med Jesus, det liv som börjar här, där det inte är fullkomligt, men som fortsätter så som Gud en gång tänkte, i paradiset/himlen, då himmelriket blir uppenbart.

Martyrernas budskap, evangeliets innehåll

Vad är då evangeliet och varför ska vi gå ut med det? Evangeliet kan sägas mycket kortfattat vara det vi var inne på inledningsvis om de tre högtiderna jul, påsk och pingst (Jesu födelse, död och uppståndelse och den helige Ande), man kan också sammanfatta evangeliet:

Gud älskade världen så mycket att han gav den sin ende son för att de som tror på honom inte ska gå under utan ha evigt liv. (Joh. 3:16)

Varför ska vi då gå ut med detta? Varför ska vi gå om vi ändå går som får bland vargar? Jo dels för att Jesus sänder oss som vi hörde, det sista han säger i Matteusevangeliet, dels för att världen, alla människor (vi och alla andra) behöver evangeliet.

Alla människor behöver Jesus, utan honom är vi just sårbara som får bland vargar, men med honom så lever vi med den som har all makt i himlen och på jorden. Det är bara när Gud får influera och genomsyra oss och hela världen som kärleken har en chans, det är bara Gud som är kärleken, det är bara när Jesu kyrka, alla kristna, börjar verka för kärleken som världen verkligen kan bli förändrad så att frid börjar råda i liv där ångest råder, så att människolivet har ett värde som inte mäts i pengar, tid eller status utan att en ofödd, eller en gammal har sitt okränkbara värde just bara i att de är människor, Guds avbilder. Det är bara hos Gud som freden finns, där vår fiende kan bli vår vän, bara hos Gud som fullkomlig försoning mellan människor och stater och folk kan fås.

Kort sagt, du och jag och kyrkan, alla kristna (och ska sägas alla som på något sätt blir använda av Jesus), vi har nyckeln till himmelriket i vår hand och vi ska göra allt för att också släppa in alla där, vi har skatten som vi ska göra allt för att dela ut till alla, vi har frälskransen/livbojen som vi ska räcka till alla som ligger i det kalla dödande vattnet som ett liv utan Jesus är.

Därför ska vi vara beredda att ta våra liv och lägga dem i Jesu händer, ställa oss till hans förfogande och minnas att han ska lägga orden i vår mun (som vi läste) och kommer att ge oss kraften och minnas att han tar emot oss i evigheten när lämnar detta livet och vi kan veta att våra liv nu inte är meningslösa, men att livet med Jesus är både här och efter döden och att det ger oss hopp och mening nu. **Amen**